

بررسی مباحث قرآنی در دیوان سنایی

رضا دهمرده^۱، محمد دهمرده^۲، ابوالفضل دهمرده^۳

۱- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند

۲- دانشجوی کارشناسی دانشگاه فرهنگیان شهید مطهری شیراز

۳- دانش آموز پایه چهارم متوسطه دبیرستان غیر انتفاعی راه هدایت زاهدان

چکیده

سنائی در آغاز شاعری مانند شعرای دوره خویش مدح سرا بوده و پادشاه و وزراء و قضات غزنه را ستوده و از آنها درخواست صلت و جایزه می کرده است. مرحله دوم زندگی سنائی تغییر حال و دست کشیدن سنائی از مدح و ستایشگری و توجه به عالم معنی و اختیار راه و روش سیر و سلوک او است. این تغییر حال در واقع آنچنان موثر افتاد که بی درنگ به خانه بازگشت و از شراب غفلت هشیار شد و در بر روی خلق بست و عزلت و انزوا اختیار کرد و راه فقر و شیوه سلوک پیش گرفت تا به مرتبه بلند رسید. اشعار اوایل عمر شاعر همگی در کمال جزالت و سلاست و دلیلی قوی بر قدرت طبع او می باشد و بیشتر آنها بر سبک فرخی سروده شده و مانند شعر او با وصف طبیعت شروع گردیده است و در تغزل هم قدرت بی نظیری از خود نشان داده است. سنائی گاهی نیز از مسعود سعد سلمان پیروی کرده و تتبع سبک او را نموده است. سنائی اگرچه ابتدا در طریقه شعر سرایی مقلد بوده و سبک و روش شعری دیگران را پیروی میکرده کم کم که بنظم اشعار زهدی و توحیدی و پند و نصیحت پرداخته او را سبک و طریقه خاصی پدید گشته که از آن پس از تتبع اسلوب دیگران دست باز داشته و خود را از مرتبه تقلید رهانیده است، و این طریقه قصاید توحیدی که خود مخترع آن بوده خاص وی گشته است و همین سبک است که بعد ها دیگران از او تقلید کرده و شاعران بزرگی که پس از او آمده اند روش وی را تتبع کرده اند اگرچه بعضی خود سبک خاصی داشته اند ولی پیداست که از سبک سنائی گرفته اند. در این مقاله به اشارات و تلمیحات آیات قرآنی در دیوان سنایی پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: اشارات، تلمیحات، آیات قرآن، دیوان سنایی